

кошница, бутлика и снопе свитци.¹⁾ Върху поглед под погребалното угочение сѣ образени въ плоскъ рельеф два вола, впрегнати въ рало,²⁾ а предъ тяхъ сърпъ; това показва, че умрълянятъ (Микосъ, синъ на Микосъ) е билъ земеделецъ.³⁾

„Изобразеното въ нашия рельефъ рало принадлежи къмъ тѣ нареченія: кривоушненъ типъ рала, при който вушчето излиза отъ плъзницата.“⁴⁾

„Този типъ се срѣща и въ днешна България, именно въ Родопско, долина на р. Места, Странджанската областъ, Покамчието, Подбалканската долина (Карловско — Казанлъшко), на северъ отъ Балкана — въ Търновска окръгъ и западнитъ части на Плъвенско.“⁵⁾ Вушчето на представеното въ нашата плоча рало е изкрито по сѣкия начинъ, както е днешно въ странджанскитъ (Малко-търновско) рало,⁶⁾ ржчицата обаче представяла отдѣлна часть отъ плъзницата, именно — една ржчка, засредлена отгесно въ плъзницата.⁷⁾ Такава съставна разлика

¹⁾ За изображенія по сѣкия начинъ свитци гл. Mendel Catal. Mus. Orlom. III, № 897.

²⁾ Като най-близка успоредна къмъ това рало ср. ралото, изобразено върху надгробната плоча у Mendel, Catal. Mus. Orlom. III, № 1077; ср. също Fr. Milne et, Osterr. Jahresh. XXX, 1927, Beibl., 56, обр. 33.

³⁾ Върху една плоча отъ Сивастра (Kallipka, Ant. Denkm. in Bulg. № 271) погребалното угочение е изобразено много неясно орчатъ съ волъ. Върху откъслекъ отъ рельефа на тракийския кошникъ отъ Калк-кьой (не дадегъ отъ Саллария, Seige, Bull. cong. hell. XXXVI, 1912, 391) погребалника сѣ представени три двойки волове; тракийскитъ кошникъ се е почиталъ и като покровителъ на земеделското скотовъдство.

⁴⁾ Обясненіето на ралото, което давамъ тукъ, дължа изцѣло на г-лъ Ар. Дукерски.

⁵⁾ Хр. Вакрелски, Изв. на етногр. музей, VIII—IX, обр. 9, сѣкицятъ, вѣтъ на трак. българинъ, 37 сл.

⁶⁾ Изв. на Етногр. музей, VIII—IX, обр. 13. Изв. на горната часть на тая ржчка е прикренена дръжка, съ която орчатъ пригната ралото.

днешъ при този типъ у насъ не се срѣща... Повече подробности по това рало не сѣ дадени върху нашата надгробна плоча. Въ всѣки случай, предната часть на плъзницата му е тѣй косо ирѣзана отъ мѣстото на скаването и съ вушчето, че дава основанието да се мисли, че е била снабдена или съ дръжчестъ или съ ржккавѣсть лемежъ.

„Въ съгласіе съ старогръцката стопанска култура нашиятъ рельефъ ни дава нарочно запрятане на воловете, което, до колкото ни е известно, днешъ на Балканския полуостровъ не е запазено.

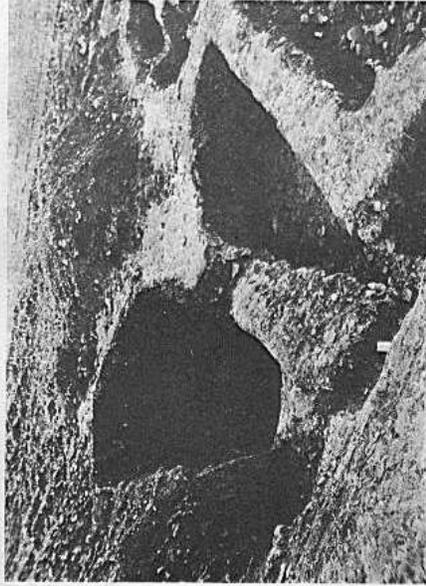
„Друго интересно и ценно сведѣние за земеделската култура отъ времето на тая плоча представя изображениятъ предъ воловетъ сърпъ. За размѣритъ му, естествено, нищо не може да се каже, но имаий предъ видъ сравнителната точностъ въ формата на ралото, можемъ да смѣтамъ, че и сърпътъ въ формално отношение е вѣрно изобразенъ. Ако това е така, интересно е да се подчертае отношението въ него, съществуващо още традиция на типичния бронзовъ сърпъ съ дръжка перпендикулярна къмъ съществена часть отъ острието. Ако допуснемъ едно по-неумѣло изображение, може да се смѣта като най-стара следа за съществуванія и до днешъ въ Кавказъ, М.-Азия, Егейскитъ острови и юго-източна България голѣмъ сърпъ съ гладко острие.“¹⁾

Г. И. Канарова

¹⁾ Vakarelsky, Az aratósarók szarmarása, Népelet—Ertésito* (Буланеша 1932) кн. 2, стр. 55; Хр. Вакрелски, Вѣтъ на трак. българинъ, 71 сл., обр. 74—75, 77.

Римска вила при гара Искъръ

на които още не подозираме. Останки отъ такава вила сѣ били открити въ близката околностъ на София е била открѣдена на 1936 г. при гара Искъръ. Тукъ въ мѣстността Станбевецъ или вили (villa rustica), за съществуването

Обр. 186. — Римска вила при гара Искъръ.
Fig. 186. — Ruines d'une villa romaine près de la station d'Iskar.

Обр. 187. — Римска вила при гара Искъръ.
Fig. 187. — Ruines d'une villa romaine près de la station d'Iskar.

Дябб, не далеч от западния семафоръ на гарата, въ нивата на Добрянъ Геконв, сж изровени при разчистване на нивата многобройни зидове (обр. 188). Разпръснатитъ близо наоколо парчета от тухли и керамиди издаватъ присъствието и на други постройки. На единъ километъръ

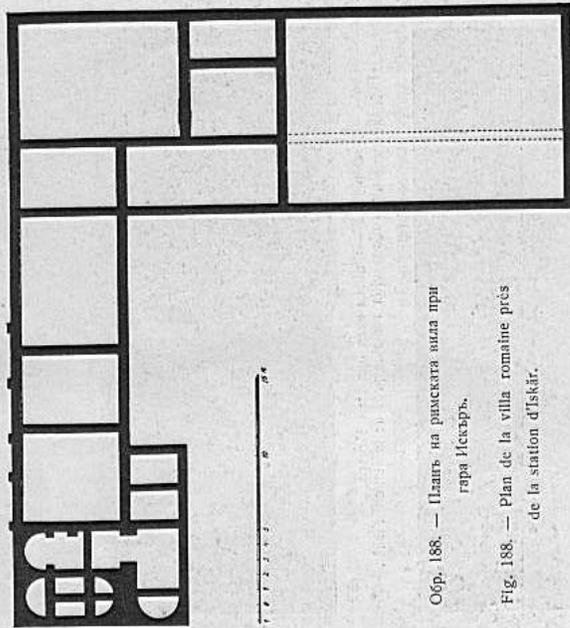
Въ зидоветъ на постройкитъ се виждатъ вградени и тухли съ размери $31 \times 30 \times 5$ см. По горната страна на външния зидъ личатъ неравномерно поставени отдълни изпадени малки пиластри.

Източната частъ на постройката, която засма едно пространство отъ 11.5×7 м., е съ-раздробенъ планъ. Малкитъ и полукръгли помъщения, нѣкъде гладко измазани, говорятъ за отдълнения, приспособени за баня. Тръ-

ма на отворено п или обрнато п. Нашата вила въроятно принадлежи къмъ онази редица отъ по-малки масивни постройки, които сж снабдени въ единия край на дългата стена съ помъщения съ полукръгли отдълнения.

При всички тѣзи постройки последнитъ помъщения тръбва да се смѣтатъ като отдълнения, пригодени като частни бани (K. Swoboda, Röm. und germanische Paläste, 46, 113, 127).

Ив. Велковъ

Обр. 188. — Планъ на римската вила при гарата Искъръ.

Fig. 188. — Plan de la villa romaine près de la station d'Iskär.

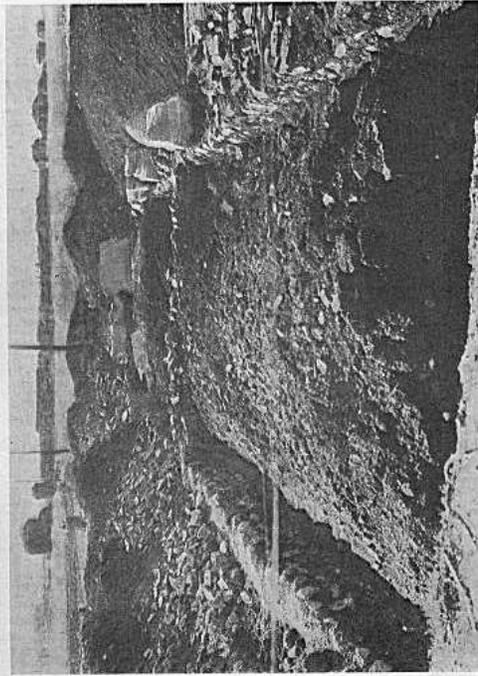
южно отъ находището, дето се издава сега могила, е минавалъ пътъ, известенъ като Татарския пътъ. На северъ отъ открититъ постройки и северно отъ ж. п. линия е пресичавалъ пъкъ стариятъ римски пътъ, известенъ сега подъ името Трояно. Самиятъ Искъръ се намира на около два километра източно отъ постройкитъ, та тукъ е имало винаги добри условия за

бва да се предполога, че жилищнитъ помъщения сж засмали южното крило, като дветъ малки помъщения, прикрити тукъ на северната страна, сж използувани като готварница.

Вилата при Искъръ е отворена постройка. Тази вила напомня по-скоро ранно римски вили, които иматъ фор-

Къспоримска вила при Орландовци

При прокарване на пътъ при Орландовци (Райна княгиня), Софийско, за Военната рамна и с. Налезжда, въ мѣстността Суходолъ, презъ ссента на 1935 г. работницитъ се натъкнали на останки отъ стари зидове, като при това билъ откритъ и единъ надгроб-

Обр. 189. — Къспоримска вила до Орландовци.
Fig. 189. — Ruines d'une villa romaine près d'Orlandovci.